

ROMUALDAS GRIGAS

Lietuvos sociologas, vadybos žinovas, filosofas ir tautotyriminkas, publicistas, prozininkas, profesorius habilituotas daktaras Lietuvos mokslų akademijos narys emeritas. Gimė 1936 m. sausio 25 d. Asteikių kaime, Radviliškio rajone, mirė 2025 m. liepos 23 d. Vilniuje, palaidotas Antakalnio kapinėse.

1959 m. baigė Maskvos Timiriazevo žemės ūkio akademijos Ekonomikos fakultetą. 1965 m. įgijo ekonomikos mokslų daktaro laipsnį, 1982 m. – habilituoto daktaro laipsnį, 1988 m. suteiktas profesoriaus vardas. 1991 m. išrinktas Lietuvos mokslų akademijos (LMA) nariu ekspertu, 2003 m. – LMA nariu korespondentu, ilgametis LMA Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriaus biuro narys, nuo 2011 m. – LMA narys emeritas. Lietuvos mokslo premijos laureatas (2002).

Mokslinės veiklos sritys: socialinė filosofija, socialinė antropologija, socialinė organizacija, socialiniai procesai, lietuvių tautos socialinė organizacija ir jos sociodinamika. Jo sukurtos teorinės ir metodologinės sociologinės koncepcijos dėjo pagrindus ir plėtojo sociologijos mokslo kryptį. Svarūs išskirtiniai tautotyros darbai padėjo sukurti Lietuvos moksle tautotyros mokslinę kryptį ir sutelkti į ją įsiliejusių tautotyriminkų būrį.

1959–1960 m. buvo Bartkuškio žemės ūkio technikumui steigėjas – pirmasis direktorius. 1960–1962 m. dirbo ministerijose iki stojimo į tuometę aspirantūrą (Maskvoje). Baltijos šalių studentų Maskvoje ansamblio „Balticum“ steigėjas ir organizatorius (1956–1959). 1960–1962 m. – Žemės ūkio ministerijos Kadro rengimo valdybos vyriausiasis inspektorius, 1965–1968 m. – Aštriosios Kirsnos (Lazdijų r.) atraminio parodomosios ūkio direktorius. 1968–1970 m. dirbo Mokslų akademijos Ekonomikos instituto vyr. moksliniu bendradarbiu. 1970–1977 m. Istorijos instituto mokslo darbuotojas. 1977–1995 m. Filosofijos, sociologijos ir teisės, vėliau – Lietuvos filosofijos ir sociologijos institutų skyriaus vadovas, 1995–2002 m. – Socialinių tyrimų instituto vyriausiasis mokslo darbuotojas.

1978–1999 m. dėstė Vilniaus, 1996–1999 m. – Vytauto Didžiojo, 1998–2001 m. – Lietuvos teisės, 1995–2005 m. – Kauno technologijos, 1995–2011 m. – Vilniaus pedagoginiame universitetuose. 1988 m. išrinktas Tarptautinės Informatikos akademijos (prie Jungtinių Tautų) tikruoju nariu.

Akad. R. Grigas yra paskelbęs 13 monografijų, 12 mokslinių brošiūrų, 17-os kolektyvinių monografijų bendraautoris. Sudaręs ir suredagavęs 22 kolektyvines monografijas bei teminius rinkinius. Spauldė yra paskelbęs daugiau nei 400 mokslinių ir 500 mokslo populiarinimo straipsnių. Yra išleidęs ir kelias grožinės literatūros knygas, poezijos knygą, atsiminimų knygą.

Akad. R. Grigas pripažintas sociologijos mokslo autoritetas – buvo ilgametis Lietuvos sociologų draugijos prezidentas, vėliau garbės prezidentas. Aktyviai ir nuosekliai prisidėjo formuojant šio mokslo pagrindines kryptis ir ugdant jos kadrus. Buvo vienas iš iniciatorių dar sovietiniais metais buriant Baltijos šalių sociologų asociaciją. Bendradarbiavo tarptautinėje organizacinio vystymo asociacijoje (JODA). 1991 m. stažavosi Berlyne. Ilgametis (1996–2003) žurnalo „Filosofija. Sociologija“, „Personalo vadyba“ redakcinės kolegijos pirmininkas, vėliau narys, tęstinių leidinių „Tautos akiračiai“ (1993–1994), „Lietuvių tauta ir pasaulis“ (2000–2002) iniciatorius. 1992–1995 m. – Nepriklausomo strateginių tyrimų centro ekspertų tarybos pirmininkas, vadovavęs daugeliui ekspertinių darbų. 2000–2003 m. Lietuvos pilietinių organizacijų forumo organizatorius ir pirmininkas, vėliau garbės prezidentas. Lietuvos olimpinės akademijos narys (2009), XXVII knygos mėgėjų draugijos narys. Pasižymėjo ypač aktyvia, lietuviybės dvasią ir valstybingumą ginančia visuomenine veikla. Dažnas įvairių viešų pilietinių diskusijų, konferencijų, forumų dalyvis, organizatorius ir vedėjas.

„Akademikas Romualdas Grigas visą savo kūrybinį gyvenimą – nuo jo saulėtekio iki saulėlydžio pradžios – ėjęs nei sekundei nesuabejojęs savo misijos – kautis už lietuvių tautos ir tautinės Lietuvos valstybės išlikimą“, – taip įžvalgiai apie Akademiką *feisbuko* paskyroje rašė „Sūduvių namai“. Apibūdindamas ir pabrėždamas senlietuvių kultūros išskirtinumą ir jos svarbą mūsų dabartinei tapatybei, Akademikas ugdė visuomenės pilietiškumą ir tautinę savivoką.

2026-02-12